1ste. JAARGANG. CURACAO DEN 30n. AUGUSTUS 1884. N° 35.

AMIGOE DI CURACAO.

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De Agentuur
ten huize van de Heeren
JAN LELIS, Curaçao. — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, Aruba. — Playa.
JOSE A. ROSA HERRERA, Bonaire. — Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un annuncio di 1 tè 7 regel. fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

ONZE BINNENLANDSCHE POLITIEK

NA HET OVERLIJDEN VAN

Z. K. H. PRINS ALEXANDER.

II.

(Slot.)

De zaak van het Regentschap heeft dan haar beslag gekregen. Alleen willen wij hier nog opmerken, dat in het *enig artikel* van de wet, waarbij H. M. Koningin Emma tot regentes benoemd is, de laatste woorden: GEDURENDE HAREN WEDUWLIJKEN STAAT insgelijks door de Regeering werden toegelicht. Aan het slot van de Mem. van Toel. lezen wij toch: „de verwijdering der mogelijkheid van een later huwelijk mag bij deze wetsvoordracht evenmin als in art. 31 der Grondwet uit het oog verloren worden.— Deed dit geval zich voor, een nieuwe wet, in gelijken vorm als de thans voorgestelde tot stand gebracht, zou beslissen, of het regentschap aan Hare Majesteit de Koningin zal blijven of daarin op andere wijze worden voorzien."

Toen de Minister, na de voorlezing van de Mem. van Toel., zijne rede voortzette, en er aan herinnerd had, dat het meer dan vier en dertig jaren geleden is, sedert de Vereenigde Kamer der Staten-Generaal werd bijeengeroepen, om eene beslissing te nemen ter voorziening in het regentschap bij de eventueele minderjarigheid van den troonsopvolger, zeide hij o. a.: „In 1850 werd, tegelijk met het wetsontwerp op het regentschap, een ander wetsontwerp betrekkelijk de voogdij voorgedragen. De toenmalige Regeering is met dit wetsontwerp toen niet gelukkig geweest. *Ook thans is een wetsontwerp tot regeling der voogdij gereed gemaakt, en de voorbereiding daartoe is reeds ver gevorderd. Ook daarbij zullen de voorschriften der Grondwet door ons worden in acht genomen, voor zoover de omstandigheden het niet onmogelijk maken, deze naar de letter na te komen.*— Blijkbaar doelde de Minister hier in de laatste zinsnede op Art. 35, waarbij bepaald wordt. „Zoolang de Koning minderjarig is, staat hij onder de voogdij van *eenige leden van het Koninklijk Huis*, en eenige aanzienlijke Nederlanders;" immers, na het overlijden van Z. M. onzen Geëerbiedigden Koning, zullen die leden „van het Koninklijk Huis" helaas, wel niet meer aanwezig zijn.

Met recht is er opgewezen, dat de zaak der benoeming van een regent of een regentes grootendeels, ja, bijna uitsluitend *staatszaak*, en de benoeming van voogden grootendeels een *familie-zaak* is. Wie de voogdijschap zullen uitoefenen? Wij hoorden de namen reeds noemen van de „aanzienlijke Nederlanders", die in aanmerking zouden komen; maar van meer belang is het, hier een paar aanteekeningen in herinnering te brengen, die Mr. J. Heemskerk Az, in zijne reeds vroeger door ons aangehaalde „Praktijk onzer Grondwet" betrekkelijk Art. 35 geschreven heeft.

In dat werk, op bladzijde 40 van het eerste deel, verklaart ons de rechtsgeleerde: „Art. 35 en 36 wijken niet alleen van art. 386 B. W. af, omdat zij de benoeming van meer dan één voogd bevelen, maar zij laten ook geene plaats voor de voogdij van den langstlevende der ouders, noch voor de bij testament opgedragen voogdij. „*Eene Koningin-weduwe kan evenwel tot voogdes (met andere voogden) benoemd worden, daar art. 35, haar niet uitsluit.*"

Zijn de voogden benoemd, dan komen zij, alvorens de voogdij te aanvaarden, in eene vereenigde zitting van de beide Kamers in handen van den Voorzitter den volgenden eed of belofte afleggen:

„Ik zweer (beloof) trouw aan den Koning; ik zweer (beloof) al de plichten, welke de voogdij mij oplegt, heilig te vervullen en er mij bijzonder op te zullen toeleggen om den Koning gehechtheid aan de Grondwet en liefde voor zijn volk in te boezemen. Zoo waarlijk helpe mij God almachtig. (Dat beloof ik)".

Is er nu eenmaal eene wet tot stand gekomen, die het regentschap voldoende geregeld heeft, en zal ook de voogdij-quæstie binnenkort hare oplossing krijgen— hiermede zijn dan evenwel nog geenszins *alle* gevolgen van Prins Alexanders overlijden voor onze binnenlandsche politiek genoemd noch geregeld. Onderscheidene zaken van hoog gewicht, rakende zelfs de politieke levens-organen van Nederland zijn ter sprake gekomen naar aanleiding van de behandeling der quæstie van troonopvolging.

Immers, op het einde der Grondwet, als niemand meer aan troonopvolging denkt, komt nog een belangrijk artikel voor den dag, dat een belangrijke rol in dat onderwerp speelt en inzonderheid in onze dagen vele gemoederen geducht zal bezighouden. Het voorlaatste art. der Grondwet, 198, zegt nl.: „*geene verandering in de Grondwet of in de erfopvolging mag gedurende een regentschap worden gemaakt.*"

't Artikel is zoo categorisch mogelijk en verwerpt bij voorbaat eene tweeledige uitlegging. Is eenmaal een regent in functie getreden, dan is aan geen Grondwetsverandering te denken, zoolang de minderjarigheid des Konings duurt. Mocht dus het ongeluk willen, dat onze Koning spoedig overleed, dan blijft in de eerste 14 jaren de Grondwet van zelf onveranderd.

Art. 198 besprekende, zegt het *Vaderland:*

„Deze niet goed doordachte verbodsbepaling zou in de gegeven omstandigheden wel eens hoogst noodlottig kunnen werken. Men moet zich de mogelijkheid voor oogen stellen, dat wij door deze twee regels schrifts nog veertien jaren aan onze Grondwet vastgekluisterd kunnen zitten. Het denkbeeld moet ondraaglijk zijn, de Grondwet niet te kunnen veranderen, zelfs voor hen, die haar thans niet zouden willen veranderen."

Wij kunnen, zegt de *Maasbode*, met deze verzekering van het *Vaderland* niet instemmen. Integendeel, zou iets ons eenigen troost bij het overlijden des Konings kunnen schenken, het zou de gedachte zijn, dat wij nu vooreerst van eene Grondwetsherziening zouden bevrijd blijven.

Het *Vaderland* noemt de bepaling ondoordacht. Zou dit juist geoordeeld zijn, of zou veeleer de grondwetgever door dit artikel een bewijs van goed doorzicht en ware vaderlandsliefde hebben gegeven? Is de tijd van een regentschap niet de meest ongeschikte voor een herziening van de Grondwet des lands? Mag van den eenen kant de regent medewerken, om de rechten des minderjarigen konings te beperken, die getreden is in de volle nalatenschap zijns vaders? Mag men van de andere zijde den regent de gelegenheid openen tot kuiperijen, die onder een regentschap in onzen tijd wel niet tot schandalen zullen leiden als tot die onder de Fransche regentschappen, maar niettemin een bedenkelijk karakter kunnen hebben?

't Is waar, 14 jaar is in onze dagen een lange tijd, want wij leven met stoom; maar is het wel nuttig, dat ook een grondwet zulk een snel leven leide? Zou het niet veeleer raadzaam zijn, dat wij ons hier althans een breidel aanlegden in onze vaak al te dolle vaart? Voor ons heeft het denkbeeld, dat de constitutie in de eerste 14 jaren niet zal gewijzigd worden, niets onverdragelijks; integendeel wij gelooven, dat men nog heel wat tijd gebruiken kan, om dit gewichtig werk behoorlijk te overwegen en voor te bereiden. En daarbij, de Koning is Goddank nog niet dood.

Men weet niet eens dat zijne ziekte eene ernstige beteekenis heeft. Toch wil het *Vaderland*, dat spoedig eene afzonderlijke Grondwetsherziening, en wel die van art. 198, zal geschieden. Alle partijen, zegt zij in hare groote voorbarigheid, zonder eenig mandaat te kunnen vertoonen, „zullen in deze herziening kunnen samengaan."

Wij gelooven, dat de regeering en de Kamers zich nog wel eens zullen bedenken, alvorens met grooter snelheid, door vrees opgewekt, zulk een gewichtigen arbeid te ondernemen. Vrees is een slechte raadgeefster en verschuilt zich hier achter de voorzichtigheid, waarvan het *Vaderland* gewaagt. Men zorge voor de wetten op de voogdij en het regentschap en hebbe ook eenig vertrouwen op de goedheid van God, die ons onzen Koning spoedig ontnemen maar ook nog vele jaren laten kan."

Ook over deze gewichtige strijdvraag zullen wij wel doen, ons door Mr. Heemskerk Az. te laten voorlichten; zijne woorden worden van des te grooten beteekenis, naarmate de schrijver van *De praktijk der Grondwet* op dit oogenblik een aanzienlijker en invloedrijker plaats heeft ingenomen.

„*Het komt mij bedenkelijk voor,*

zegt hij op bladz. 178 van het IIe deel, *de mogelijkheid van herziening gedurende een Regentschap, dat vele jaren kan duren, volstrekt uit te sluiten. Er zijn omstandigheden, waarin herziening in 's lands belang of zelfs voor 's lands behoud gebiedend noodzakelijk is. Zoo de legale weg geheel wordt afgesloten, blijft er alsdan geen ander middel dan een* COUP D'ÉTAT *over.*"

Ook *de Tijd* gelooft, dat deze woorden wel eene ernstige overweging verdienen. „Waarheid moge het zijn (lezen wij in dat Blad), dat voor zoover wij de toestanden op dit oogenblik kunnen beoordeelen, en voor zoover wij op redelijke gronden een voorspelling mogen wagen aangaande de toekomst, wij, wat ons zelven betreft, er niet tegen op zouden zien, de Grondwet nog een reeks van jaren onveranderd te laten. Maar ook op geheel onvoorziene en thans onmogelijk te voorziene omstandigheden moeten wij ons voorbereid houden.

Al doet alles een zeer kalme reis voorzien, toch moet het onverstandig geacht worden, de veiligheidsklep geheel af te sluiten en den sleutel weg te werpen."

Van meer dan ééne achtenswaardige zijde hebben derhalve onze lezers een zeer gewichtige strijdvraag onzer binnenlandsche politiek hooren behandelen: een quæstie, die wel is waar reeds sedert jaren ernstig besproken is geworden, maar in de jongste dagen, ten gevolge van Z. K. H. Prins Alexanders overlijden, zoozeer aan belangrijkheid en belangstelling heeft gewonnen, dat zij thans met de quæsties van Regent- en Voogdijschap in éénen adem dient genoemd te worden.

Kibramentoe di barcoe i hortamentoe i otro sufrimentoe di pasagiersnan di "Amsterdam."

Jeramentoe di diez hende koe a scapa — historia di Pader Carrmann — su scapamentoe maravijoso den boto. (New-York Times", 11 Aug.)

Diez di es passagiers di kamer-nan, koe a scapa foi Vapor *Amsterdam*, koe a kibra riba barancanan di Isla Sable dia 30 di Juli, a jega foi Halifax den *Grand Central Station* ajera dia 10 di Augustus pa siet'or di mainta. Nan tabata: Rev. Joseph Carrmann, Sr. i Sra. Adolph Opfinger, Sr. i Sra. H. Fahrenwaldt, Sr. i Sra. Ludwig coe dos jioe i Sr. Cristian Ulder. Sr. Ludwig i familia, nan amigoenan a bin contra nan, hiba nan cas; Sr. Ulder a desparcé den tauw di hende koe tabata rondona Stacion.

E otro pasageronan a bai losjere den Occidental Hotel, na Broome-street and the Browery. Rev. Pader Carrmann, dilanti Mr. Opfinger i Mr. Fahrenwaldt a conta historia tristoe di nan pasasji na *reporter* di *Times* ajera anoche:

"Ora nos a sali foi Amsterdam di 19 di Juli," é dici, "weer tabata masjar borotar; asina el a keda casi henter biaga. Tabatien masjar hopi weer scur (mist) mas hopi koe di coestumber n'e tempoe di anja-aki. Weer tabata asina scur koe tabata imposibel pa nos haci ningun obserbacion té di dos Dia Hueebs koe nos tabata afó. E dia-aí oficiernan a haci dos obserbacion. Cieloe tabata klaar, nos a para un ora i mei pa coempra piscar di un boto piscador. Despues nos a bolbe cohé camina. Pa banda di 4 or di tramerdia, tabatien algun cos robes coe masjin i e vapor a stop un ora mas pa nan drecha kiko tabata maloe.

"Dia siguiente (Dia Razon) a manecé jeen di nubia, maar no tabatien niebla (damp koe ta subi foi awa i koe ta haci scur, koe hende no por mira aleuw) henter mainta. Pa 9 or awa a coeminza cai, i a keda asina weer di awa henter dia. Banda di atardi, ora a coeminza bira scur, niebla a coeminza atrobé. Mi tabata sinta conbersa na mesa di cena den salon coe dos otro pasagero di Kamer; un di nan a stop di papia pa puntra: "Boso no a sinti e barcoe dal un cos? Ami a responde, koe mi no sinti nada, ma nos a stop nos combersacion un momentoe, i e ora-aí mi a sinti klaar com e barcoe tabata dal riba barancanan. N'e mees tem masjin a stop: nos toer a coeri bai riba dek. Niebla tabata asina diki, koe faltapoco nos no por a mira otro su cara. Na un momentoe niebla a habri un poco i nos a haja nos pegar arriba un banki di zantoe. Nan a habri portanan di bodega i toer sorto di pasagiers a coeminza traha duroe pa hiza i tira na lamar e pakinan di ijzerdraad, koe tabata principal carga di e barcoe. Di repiente un luz a lombra aleuw riba lamar i Cap. Lucas a bisa, koe nos a pega riba Isla Sable. Asina nos a traha henter anoche.

"Den di esai niebla a bolbe carga i nos no por a mira nada mas aleuw koe bordo di vapor. Mi ta sigurá bo, ningun hende no a bai na nan cama. Mulhernan tabata jora den kamer i hombernan tabata tira carga overboord. Sa manecé pa 8 or di mainta, Eerste Oficier i matroosnan a toema un anker den un boto chikitoe i nan a sali pa bai n'e isla. Lamar tabata lora haltoe manera ceroe, sin embargo, prontoe nan a tira e hanker na awa i nan a bolbe na bordo. Tabata nan intencion di sigura e hanker na tera i despues coe kapstan haia e barcoe poco-poco na tera.

"Merdia tempoe a clara i nos por a mira oende nos tabata. Na coeminzamentoe e Captan no tabata sá kiko haci. Nos a forzéle tira botonan na awa. Pasagiers di kamernan i tantoe muher i mucha, koe por a pak aden, a drenta e promer boto i nan a vier nos na lamar, 6 or di atardi Dia Hueebs. N'e mees tempoe nan tabata jena un boto mas. Un lamar a cohé nos boto coe un di su loramentoe i halza nos haltoe riba e bapor. Nos toer a grita: "Nos ta perdir" maar Providencia a ordena di otro manera. Nos boto a golpia contra coestija di e otro boto, koe nan tabata vier na awa, el a machica e otro boto sin haci nos ningun danjoe. E golpi koe nos a ricibi a stoot nos un bon pida cerca e isla. Si no tabata p'e dalmentoe-aí, nos boto lo mester a bira, i hopi di nos lo a haja un graf den lamar.

"Poco despues toer e botonan tabata baha den lamar coe felicidad. Nos a gana Isla Sable dia sigiente pa 5 or di atardi i nos a baha na tera den zantoe koe tabata dos pia dipi. Nos tabata terribelmente spantar, koe por tabata zantoe koe ta moef di un lugar na otro. Nos tabata papa muhá, maar nos a scapa nos bida, i nos a gradici Dios esai coe fervor. Un boto só a bira, manera bo a tende caba, i coené tres bida a perde. Tabata un desgracia koe algun hende mester a perde nan bida, i mi ta kere koe lo no a socedé asina si hombernan no tabata muchoe cansar.

Esnan koe a hoga ta un fogonero i dos otro jonkeman pasagier. Mi a haci conocir coe un di nan; é tabatien 22 anja i el traha duroe pa juda los e barcoe. Ele, meescos koe hopi otro, no a haja nada di comé foi ora e vapor a pega, i e també, meescos koe hopi otro, a bebe masjar hopi binja; esai lo a haci su cubez maloe. Si e hombernan-aí no tabata na tal estadoe, ta posibel koe lo nan a salba nan bida, meescos koe toer e mucha chikitoenan; nan tabata hopi den e boto koe a bolter i toch nan toer a scapa.

„Ora nos a jega riba e isla, anto nos tabata na peliger di moeri di hamber. Tabatien 260 pasagiers koe no a poerba saloe di Dios henter tres dia, i no tabatien mas koe 18 persona riba e isla. Un dia despues koe nos a jega, nos a haja nos promé coeminda; nan a mata dos baca i nos a haja carni. E ora-aí, como lamar no tabata asina borota nos a toema nos boto i nos a poerba salba algun di nos cosnan. Maar ora nos a jega abordo nos a haja koe nan a kibra toer nos bahulnan habri i nan a horta toer cos di balor koe nan por a carga. Tabatien un tantoe hende di Rusland den di e pasagero di tweede klas-nan i nan a horta toer kiko nan por a sigura."

Pader Carrmann tabata kere, koe Gobiernoe ingles tabata haci masjar maloe di no pone un linja di telefoon of di telegraaf riba Isla Sable na comunicacion coe tera firme. Al menos, é dici, e Gobiernoe-aí mester a furni vuurpijl pa sirbici di salba bida [Life saving service]. E promer boto for di Stacion di salba-bida a sali pa bai n'e barcoe pegá, ora e botonan tabata jega na tera caba. I ainda mees pa doena e poco judanza-aí un homber bieuw i zwak tabata obligá di camna un distancia largoe pa bai na stacion di haci senjá. Pader Carrmann dici, k'é no ta kere Captan di „Amsterdam" mester ta huzgá muchoe duroe pasobra é tabata asina aleuw foi su koers den un weer asina. Captan di vapor di lichthuis a bisé'le koe, pa motiboe di trocamentoe di Golf Strèam e anja-aki hopi bé bärcoenan ai-banda ta hibá hopi mijl foi nan koers. El a nombra pa egempel un vapor kee, despues di un weer di niebla, a hajé'le 40 mijl foi su koers.

Pasagero di kamer-nan a sali foi Halifax coe camina di heroe Dia Bierne anochi pa bini aki. Pader Carrmann lo bolbe pa Luisville, Ky. awé mees. El a moenstra masjar simpatia pa Mr. Ulder. Es ultimoe aki ta biba na Curaçao, Bolivia. [Conké Curaçao ta keda den Bolivia, nan ta bon aleuw den Geografia of nan conocé nos masjar poco]. E ta un muzikant i é ta dirigi un orkest den di e stad-aí. E no ta papia mas koe spanjó i hoelandes, i probablemente lo ta duroe p'é haci nan comprendé den di e stad-aki. Mr. Ulder tabatien un dosji coe hopi cientoe dollars den un bahul i un otro bahul jeen di muziek. Toer dos bahul tabata hortá di esnan koe a plunder e barcoe i é no keda sino coe algun dollar k'é tabatien den su sacoe. El a perde també un cama di biaga koe a costeie $ 200 na Paris.

Mr. Opfinger ta un Agente di aseguro di bida i é ta biba na Brooklyn N° 72 Hughes Street. Ta dos luna pasar k'el a bai Hoelanda pa noticia, koe su tata tabata na moeri. Despues di a dera su tata é i su muher a coempra hopi cos i nan equipage tabata 13 bahul. „Nan a horta toer lo ké tabata posibel" Mr. Opfinger dici „ i mi muher a conoce riba cabez di un stewardess [criar muher di bordo di vapor] un sombré koe a costele $ 40. Mr. Opfinger dici també koe, un dia promé koe nan a pega, den combersacion coe dokter di abordo é dici „koe é tabatien gana di mira Isla Sable." E Dokter a respondé'le „lo nos no pasa ni sikiera cerca di é." Promé koe mi a sali foi Halifax mi tabatien e tristoe satisfaccion di bisa e dokter „k'el a hera." Asina Mr. Opfinger a caba su historia.

Mr. Fahrenwaldt tabata un ingeniero civil, koe a sali Berlin pa poerba fortuna den e tera-aki.

HET VERGAAN VAN DE "AMSTERDAM".

Een ongewone drukte en levendigheid heerschten in den vroegen morgen van Zondag 7 Aug. jl. aan het *Grand Central Station* van New-York. Velen wilden met eigen oogen die mannen, vrouwen en kinderen komen zien, van wier leed en lijden zij in de laatste dagen zoo menigmaal in de New-Yorker bladen met belangstelling en deernis iets hadden vernomen, maar toch te weinig om geheel voldaan te wezen, en niet gretig van de gelegenheid hunner aankomst uit Halifax gebruik te maken, om op het gelaat van de geredde schipbreukelingen nog de sporen van hun vroegeren doodsangst en de tegenwoordige blijdschap over hunne redding te aanschouwen.

Onder de tien kajuit-passagiers van de „Amsterdam" die op dien morgen ten 7 ure aan het station afstapten, bevond zich ook onze stadgenoot, de heer *C. Ulder*. Aan particuliere bescheiden van genoemden heer hebben wij de kennisneming te danken van de volgende bijzonderheden omtrent het gebeurde met de „*Amsterdam*".

„Sedert ons vertrek uit IJmuiden, 19 Juli, hadden wij te kampen met harden wind, hooge zee en mist. Een paar dagen alleen was het goed weer en werd de zon voor ons zichtbaar; op 30 Juli was het *weer zeer slecht*, den ganschen dag regende het, en er heerschte zulk een mist, dat we elkander, op geringen afstand zelfs, niet meer konden onderscheiden. 's Avonds ging ik, tegen mijn gewoonte, vroeg naar mijn cabine; maar om half tien ongeveer werd ik door een harden schok uit mijn slaap gewekt. Ik sprong uit het bed, en nog voor dat ik me geheel gekleed had, voelde ik nog twee veel heviger schokken, en begreep toen dat de boot ergens tegen aangestooten of op strand geloopen moest zijn. Op dek gekomen, vernam ik dat wij vastzaten op een zandbank, en men de machine met volle kracht achteruit liet werken. Den geheelen nacht en den dag daaropvolgende hebben wij allen gewerkt om de lading overboord te werpen, ten einde het schip vlot te krijgen. Maar des namiddags om vijf uren, toen de boot reeds vijf voet water inhad, gaf *kapitein Lucas* bevel, om de passagiers in de reddingsbooten neêr te laten. De zee ging soms bergen hoog, en toch moesten wij 13 mijlen ver in zulk een zee naar land zien te roeien. Uitgeput en doodmoê hingen me de armen langs het lijf, en ik kan u niet schrijven, wat ik al gedurende dien nacht en, na onze aankomst op *Sable Island*, acht dagen lang geleden heb......"

Uit de *New-Yorker Times* vernemen wij, dat de „Amsterdam" later door eenige teruggekeerde passagiers 2e klasse bijna leeg geplunderd werd, en onderscheidene kajuit-passagiers op die wijze zeer veel, ja, sommigen, waaronder ook de heer C. U., letterlijk alles bij die schipbreuk verloren hebben. Met dankbare vreugde kunnen wij hier verder vermelden, dat een Curaçaonaar, die na zulk een smartvolle beproeving meer dan behoefte moest gevoelen aan hulp en troost, beide te New-York gevonden heeft bij *Curaçaonaars*. Aan de Heeren *Joseph Henriquez*, *E. Jesurun* en *Judah de Lima* worden hier openlijk voor hun edele menschen- en broederliefde de dank en hulde gebracht van al hunne landgenooten op Curaçao!

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

De stoombooten van de Red „D" lijn zullen van Curaçao naar New-York vertrekken: 4 en 15 September — zij worden uit New-York hier verwacht: 3 September.

De Redactie van den Amigoe heeft het gewichtige stuk betreffende een Droogdok op Curaçao, dat haar gisteren werd toegezonden namens den H. E. G. Heer Gouverneur dezer Kolonie, ontvangen en dankbaar aanvaard.

— De observatie-quarantaine van 24 uren voor schepen, komende van Fransche havens in Europa, is opgeheven.

— Alle vaartuigen, komende van *Italië*, *Cuba*, *Pto. Rico* en Viques zullen in de Caracas-baai aan een quarantaine worden onderworpen van *veertien dagen*, met inbegrip van de reis.

— Aan den Heer J. B. Schotborgh, ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht *op Bonaire*, is op zijn verzoek, met ingang van 1° September e. k., eervol ontslag als zoodanig verleend, onder

dankbetuiging voor de door hem in gewichtige betrekking aan het Gouvernement bewezen diensten.

— De bij de brigade maréchaussées in deze Kolonie gedetacheerde militairen: *W. C. A. Paardenkooper* en *M. Rotzschke* naar het Garnizoen teruggezonden.

— De personen van *Alexander Roberlus*, zich noemende *Alexander Winkler*, en *August Francisco*, zich noemende *Hofman*, zijn benoemd tot maréchaussées 2e klasse bij de brigade in deze Kolonie.

— Gisteren morgen was een soldaat van het garnizoen alhier van plan, te gaan deserteeren. Nog bijtijds is men den deserteur op het spoor kunnen gekomen, en werd hij in het Kolenhok van de stoomboot *Alpin* ontdekt en door den kapitein uitgeleverd.

— De *Curaçaosche Courant* worde niet ongeduldig, wanneer wij in ons nummer van heden nog niet protesteeren tegen- of met de rouwmoedige bekentenis voor den dag komen van die *stijfhoofdigheid* en *valsche schaamte*, waar zij ons verleden week [22 Aug.] van beschuldigd heeft. Immers nu de verdediging van hare zaak geschiedt door de *Achtbare Loge* de VERGENOEGING, in *het Oosten van Curaçao*, en de *C. C.* zelf erkent dat die verdediging „aan goede en waardige handen is toevertrouwd," dienen wij wel met ons antwoord te wachten, tot het oogenblik, dat genoemde *Loge* haar laatste woord van protest zal gesproken hebben: een protest, onder den vorm van „Eenige beschouwingen omtrent de Encycliek van Paus Leo XIII," waarvan het einde evenwel nog niet is te voorzien. Vandaar onze bede aan de *C. C.*, om een weinig geduld met ons te oefenen.

NEDERLAND.

DE NISERO-QUAESTIE.

Om de *Nisero*-zaak wel te begrijpen, moet men haar geschiedenis kennen, die wij in een paar woorden willen mededeelen. Tongkoe Imam Moeda, radja van Tenom, behoorde oorspronkelijk niet tot onze meest verbitterde tegenstanders. Bij het bezoek aan Atjeh van den gouverneur-generaal Van Lansberghe, in het begin van 1877, was hij een der weinige hoeloebalangs der onderhoorigheden, die bij zijne excellentie te Kotta-Radja hun opwachting wilden komen maken. Die gunstige gezindheid zou, wij houden ons hiervan overtuigd, nog bestaan, indien wij van onze zijde aan Imam Moeda geen aanleiding tot ontevredenheid hadden gegeven door de maatregelen, die nog in het begin van het vorige jaar ten opzichte van den peperhandel op de Westkust van Atjeh, alwaar ook Tenom gelegen is, door ons genomen zijn. Want dat het geen roofzucht alleen was, die Imam Moeda bezielde, blijkt dááruit, dat zijn eischen voor de vrijlating van de bemanning der *Nisero* niet alleen van geldelijke aard waren, maar *hoofdzakelijk* ten doel hadden, van de suprematie der in zijn oog nimmer te vertrouwen Nederlanders verlost te worden. De gevangenneming van de bemanning der *Nisero* blijft, natuurlijk, ook o. i. een daad, die in strijd is met alle regelen van het volkenrecht. Maar toch achten wij het gewenscht, de oorzaken dier daad zoo nauwkeurig mogelijk na te gaan, vooral omdat daaruit veel kan worden geleerd, dat ons in de toekomst van te pas komen.

Eindelijk zijn wij niet gelukkig geweest in onze stappen tot bevrijding van de bemanning der *Nisero*. Toen minnelijke pogingen daartoe niet meer schenen te baten, namen wij onze toevlucht tot geweld, d. i. tot eene expeditie. Onderhandelingen met inlanders gevoerd, vorderen in den regel langzaam en eischen bijna altijd veel tijd, vooral wanneer de tegenpartij zich bewust is van zijn macht. Als men dit bedacht had, zou men niet zoo haastig zijn geweest met het doen optreden van millitaire macht, te meer, daar men wel kan nagaan dat daardoor zeer waarschijnlijk het doel niet zou worden bereikt. Men had niet eerder met geweld moeten optreden dan nadat alle pogingen tot bevrijding der opvarenden van de *Nisero* langs anderen weg mislukt waren.

Van het oogenblik af dat men meende het woord aan de militaire macht te moeten laten, had men echter geen halve maatregelen moeten nemen, zooals men gedaan heeft, waardoor men de zaak niet alleen geen stap vooruit, maar wel verscheiden schreden achteruit gebracht heeft. De gevangenen toch zijn te goed bewaard en bovendien te gemakkelijk dieper landwaarts in te vervoeren, dan dat wij ooit zouden kunnen hopen, hen door onze soldaten te doen bevrijden, indien onze tegenstander dit niet wil. Een zoo groot mogelijke militaire maritieme macht had dadelijk na de landing te Tenom der radja den eisch tot uitlevering der gevangenen moeten stellen, met bedreiging van *geheele* verwoesting van zijn land, als aan dien eisch niet voldaan werd. Ware Imam Moeda dan nog halstarrig gebleven, en had men derhalve gemeend tot geweldadige maatregelen te moeten overgaan, dan hadden wij in Tenom niets overeind moeten laten, en zelfs alle aanplantingen, vooral die van peper, geheel moeten vernietigen; in één woord, aan Tenom voorbeeldige tuchtiging moeten toedienen.

't Is waar, wij hadden dan de kans geloopen, dat de gevangenen vermoord werden, maar afgescheiden van de omstandigheid, dat het leven dezer lieden afhankelijk blijft van den wil van een inlandschen despoot, gelooven wij niet dat de radja van Tenom spoedig tot zoo iets zal overgaan, omdat hij wel weet dat hij daardoor zijn laatsten troef uitspeelt.

Daarentegen zou door een energiek optreden de mogelijkheid zijn ontstaan, dat de radja, hetzij uit eigen beweging, hetzij op aandrang zijner onderhoorigen, tot de loslating der gevangenen overging. Hoe het zij, de *Nisero*-zaak blijft altijd een netelige quaestie. Mochten echter de onderhandelingen, of de pogingen, laastelijk door Toekoe Oeman in het werk gesteld, niet tot een bevredigend resultaat leiden, dan hopen wij dat de indische Regeering op zulk een krachtige wijze zal optreden, dat aan de overige radjas der onderhoorigheden voor immer de lust benomen zal worden om zich aan zee-of Strandroof schuldig te maken.

OOST-INDIË.

Het *Bat.* Hbl. deelt de bijzonderheden mede van zijn Correspondent in Atjeh, omtrent de hinderlaag waarin nu eens een bende Atjehers en niet onze troepen gevallen zijn:

In den nacht van 10 op 11 dezer is een bende van p. m. zestig Atjehers in een door ons gelegde hinderlaag geloopen tusschen Ketapan-Doewa en Kotta Radja.

Zij zijn tot op een vijftig pas gekomen en toen is een snelvuur gegeven; de verliezen zijn echter onbekend, alleen zijn twee geweren, eene lans en een tasch met patronen gevonden.

Men vermoedt echter, dat hun verliezen vrij belangrijk zijn.

Het is toch in den oorlog om dooden of buiten gevecht stellen te doen; indien er dus niet zeer velen van de 60 Atjehers gevallen zijn, zou 't enkel bewijzen dat de onzen zeer slecht schieten, daar de vijand tot op 50 pas genaderd was. Er was tijd om behoorlijk te mikken.

Aan een particulier schrijven is voorts het volgende ontleend. In het tweede kwartaal zijn in Atjeh 21 man gesneuveld en 8 officieren, benevens 100 onder-officieren en manschappen gewond. Eenig Succes is in den laatsten tijd behaald vooral door krijgslisten te baat te nemen. Een welgeslaagde onderneming op 8 Juni wordt aldus beschreven door den berichtgever aan 't *N. v. d. D.*

's Nachts om 4 uur rustten in alle stilte drie collonnes uit van Anak-Galveëng, een van Glěkambing en eene ondersteuning-colonne uit Lambaroe.

Het doel was om de gunstige stellingen, die anders gewoonlijk door den vijand bezet waren, gedurende de duisternis te bezetten, en zoo noodig te veroveren, ten einde daardoor de gelegenheid te hebben op den passar Samagani (tusschen Lepong Ara en Tjot-Basatoel) eene versterking te bouwen.

Uitmuntend voorbereid door den étape-commandant, luitenant-kolonel de Groot, had deze operatie onder zijn leiding plaats, en te 5 uren waren de sterke Kampongs Lepon, Relong, Olehoch, en later ook Lambaroe, door onze troepen bezet. De kapitein Schever, die in Lepong met zijne colonne lag, nam een zevental kleine en groote vijandelijke versterkingen, en de luitenant Vorst wist te Oleh-oeh een drietal aardwerken in den rug te vallen en te vernielen. Wij hadden bij deze gelegenheid het verlies van een doode en een gewonde te betreuren. Ons doel werdt echter volkomen bereikt. De vijand, door opzettelijk uitgestrooide verkeerde berichten misleid, was in grooten getalle bij Moeroeë verzameld en kon dus geen afbreuk doen, terwijl het vuur van de achtergeblevenen door onze artillerie en infanterie voldoende kon beheerscht worden.

Aan de nieuwe werd van 's morgens 5 uur, onder den luitenant der genie Rouveroy, ijverig gewerkt. Zes maal reden de karren, begeleid door dekkingstroepen, ongehinderd heen en weer naar Anak-Galoeëng, om de noodige materialen te halen, en wat niet op de karren kon geladen worden, werd door dwangarbeiders gedragen. Des avonds om 6 uur, nadat dus de troepen twaalf uur achtereen in stelling waren gebleven, was de nieuwe benting voldoende voltooid om er de bezetting in te legeren, en het was voor den luitenant Gysberti Hodenpijl, die in deze linie reeds zoo menig heldenfeit heeft verricht, een aangename gewaarwording, toen hij door den opperbevelhebber, bij het hijschen van de Nederlandsche vlag, als militair commandant van Samagani werd geinstalleerd.

De volgende dagen werdt Samagani wel is waar flink beschoten, maar geholpen door de artilleriebezetting, kon nu goed weêrstand worden geboden, en tot nu toe zijn de transporten niet meer door den vijand bemoeilijkt.

DE CHOLERA.

Volgens de laatste berichten nam de Engelsche Cholera in hevigheid toe, en wel ter oorzake van de groote hitte alsmede van het gebruiken van onrijpe vruchten en slechte levensmiddelen.— Te *Toulon* maakte de Cholera minder slachtoffers.— In *Italië* verspreidt zich de ziekte steeds over meerdere plaatsen.— Te *Genève* is zij thans heerschende; ook te *Duinkerken* heeft zich een geval voorgedaan.

ROME, Juli.— *Lord Ripon*, voorheen Anglicaan en Grootmeester-Nationaal der Engelsche Vrijmetselarij, thans Katholiek en Onderkoning van Britsch-Indië, heeft het klooster van *St. Damianus* te Assisie aangekocht.

PARIJS (tot 25 Aug.)— In de straat *St. Jacques* heeft men een fabriek van bommen ontdekt: de lieden die er werkten, zijn in hechtenis genomen.

De Kamer van Afgevaardigden heeft de crediet-aanvraag van 38 millioen francs voor de Tonkinsche expeditie goedgekeurd.

COBLENTZ. 19 Aug.—Twee Fransche officieren, die op last van hun Departement van Oorlog bezig waren, een schets van de vestingwerken dezer stad te maken, zijn in hechtenis genomen. De zaak verwekte hier groote opschudding.

ANGRA-PEQUEÑA. — Van officieele zijde is bevestigd, dat *Dr. Nachtigal* (zie „Amigoe" N° 26. Een Duitsche Kolonie) als gevolmachtigde van zijne regeering, de Duitsche vlag geplant heeft op het grondgebied ten zuiden van Congo. Duitschland heeft het grondgebied tusschen de Oranje-Rivier en den 25sten graad geannexeerd. [New-York, 21 Aug.].

SPANJE.

Maarschalk Serrano ligt doodelijk ziek te Biarritz, de beroemde badplaats in Frankrijk.— De sprinkhanenplaag, die Midden-Spanje geteisterd heeft, richtte te *Ciudad Real* een schade aan van $ 10.000.000.

— Te New-York is den 13 Aug. een telegram aangekomen, met de nieuwstijding dat Koning *Alphonsus* van Spanje Vrijmetselaar is. Het Vaticaan zou dit *met verbazing* vernomen hebben. [Zeker omdat, 3 maanden geleden, het Spaansche Hof eerder dan elk ander Europeesch Hof — zoozeer van zijne ingenomenheid met de Encycliek heeft doen blijken! Aan de *Moniteur de Rome* werd den 25 April d. j. uit Madrid naar Rome geschreven: L'Encyclique du Pape a trouvé un exellent accueil non seulement dans la presse Catholique, *mais à la Cour et dans les milieux officieux.*]

HAVANA, 4 Aug.— In de afgeloopen week zijn er 40 personen aan de gele koorts gestorven.

CHINA.

Een Fransch garnizoen, op weg naar *Langson* is vermoord geworden. De heer *Ferry* heeft in de Kamer verklaard, dat het bombardement van *Kelung* geen oorlogsverklaring aan China, maar een loutere kastijding was, wegens het schenden door China van het tractaat van *Tientsin*. Later werd officieel bericht, dat China formeel aan Frankrijk den oorlog verklaard heeft; de Chineesche gezant te Parijs heeft zijn paspoort ontvangen en is naar Berlijn vertrokken.

Saint-Firmin, 1 Juli 1884.

Mi muy estimado Amigoe Cobi.

Mi tien hopi cos di scirbi, ma mi no tien forza pa haci esai awor. Cobi, no spanta, koe mi ta bisa, koe mi no tien forza pa scirbi bo toer kiko mi tien gustoe pa contá bo, pasobra bien liger lo mi haja toer mi salur trobé. „¿Maar Ipi," asina lo bo bisa, „Ipi, mi Amigoe, „ bo a bira maloe „ auto, ai, contá mi liger, kiko a socedé?" O Amigoe, bo no tien neode di spanta; ¿mi no a bisá bo den mi últimoe carta, koe mi a sinti mi maloe? Awor despues di a manda bo carta na post, cos a bira pejor. Mi no tabatien gustoe mas pa come, ni pa combersa, ni pa haci cualkier cos. Doch mi no kier a bisa nada na Maike i na nos amigoe nobo Pierre Montagne, foi miedoe, koe esai lo stroba nos di bai na coenucoe. Ora anto, mi a bini trobé cerca mi amigoenan, nos a decidi di sali aces atardi via Portiers na un pueblo chikitoe no leuw foi Bordeaux, camina Monsieur Pierre tabatien su famia. Mi a tené mi bon, i mees mi ta kere, koe nan no a ro para nada di mi dispuestoe. Toch apena mi tabata sinta na ferrocarril, ó mi a bira asina maloe, koe mi no por a sconde cos mas pa nos amigoenan. Mi curpa tabata frioe-frioe, mi tabata tembla, i toer tabata bira rondor di mi, i den di mi. Ora Maike tabata ripara esai, el a puntrá mi: „¿ Ipi, mi Amigoe, kiko bo ta falta? bo „ ta maloe?" mi no por scondé i mi tabata bisa, koe mi tabata masjar maloe i koe nos no por sigi nos biaga té na nos destinacion. Mi no sá mas, es koe a socede despues. Mi a tendé nada, di es koe nan tabata combersa, ni tabata mira nada ni di camponan koe nos tabata pasa, ni di stationnan camina nos tabata stop un momentoe. Mi ta kere, si na es momentoe, lo nos a boela coe nos ferrocarril den laria, koe lo mi no a sinti nada. Toch un momentoe mi a bini bij, i tabata net ora nos a stop na Portiers. Es gritamentoe di costumber *Voyageurs pour Portiers descendre*, i un cos toer nobo pa mi, koe tabata doena masjar boroto. *Changement de voiture pour Bordeaux! un quart d'heure d'arrêt!* a lamantá mi foi mi sustoe. Ma mi no por a moef mi curpa mas. Maike i Pierre, koe despues di a mira mi enfermedad, a boetá mi pa droemi riba coechintji di nos wagen, a hizá mi foi ferrocarril. Kiko a socedé despues, mi no sá. Ta awor, koe mi a tende, koe nan a boetá mi den un calesa, i koe nan a bai coe mi na Saint-Firmin, den Posada jamar *Cabai blancoe*.

Conforme mi a jega aí i koe mi a sosega un poco, mi a haja mi sintir trobe. Na es ora dos Doctor di Portiers tabata bisitá mi. Ora nan a mirá mi bon, nan a sagudi, coe un sorto di desesperacion, nan cabez, i mi a leza den nan wowo, koe mi tabatien cólera. Un di nan dici: „ta cos „ raar, Monsieur; ta parcé mi, koe aki „ nos tien *cholera Ingles*, maské té awor „ mi n'a jega di tende nada di dié ainda „ den nos tera." „ Dispensá mi Monsieur," otro a responde, „ efectivamente nos tien „ akí cholera *nostras*, pasobra...." Mas mi no kier a tende nada, Cobi! Pa papia berde mi no a spanta, ma toch mi a pidi Maike, pa jama Sacerdote koe a bini liger i koe a administrá mi laatste Santoe Sacramentoe. Ai, Cobi, ki dolor terribel, mi tabata sinti den mi stoma i barrica! Tabata net, koe mi mondongoe tabata kima. Toer ora mi tabata warda momentoe di mi mortoe, toch danki Dios, cos no a bai mas aleuw. Despues di a sufri un seis ora largoe un dolor terribel, mi a bira mehor. Ora doctornan a bolbe mirá mi, nan a mira mi mas

contentoe i nan tabata bisa: „Fortuna, mi „amigoe, koe bo no tien cajentura. Si casi „no ta bini acerca, nos ta kere bo ta „scapar, ma fica ketoe-ketoe i no cansa „bo curpa nada.“ Danki Dios koe cajentura a fica afor, i koe dos dia despues nan por a doená mi siguranza koe mi a scapa. O! bo mester a mira, ki contentoe Maike i Pierre tabata, ora nan a tende es nobo. Como un Tata i roeman nan a jora i nan a brazá mi. O nunca den mi bida, mi por recompensa nan pa es koe nan a haci pa mi.

Tabata 29 di Juli, koe nan a keré mi scapar, ma mi tabata terriblemente zwak, i ainda mi ta sinti koe toer mi forza no a bolbé. Toch cos lo bira mehor. Majan ó otro-majan lo nos sigi poco-poco nos camina té na Blaye. Ma poco-poco; asina lo nos goza di boniteza di coenucoe, koe lo fresca nos i koe lo doena nos toer forza i salur trobé.

Awor toer dia lo mi scirbi bo algoe. pasobra mi tien masjar cos interesante di scirbi bo. Toch es carta no por bai asina secoe. Pesai mi a pidi donjo di nos posada di doena mi historia, koe el a conta ajera pa diberti mi. Ta un historia, koe a socedé casi cientoe anja pasar na Saint-Firmin den es mees posada *Cabai blancoe*. El ta bonitoe i lé gustá bo. Si bo kier publiké den „Amigoe“ boetélé anto na lugar aki i scirbi pa cabez:

POSADA, CABAI BLANCOE.

(*E ta sigi*).

VOOR de vele blijken van hartelijke deelneming, ons op Woensdag 27 dezer bij gelegenheid van ons Huwelijk betoond, betuigen wij bij dezen onzen oprechten dank.

J. P. VAN DEN CORPUT-CORSEN.

¡ATENCION!

Di bende cerca LAVINIA MADURO bon katoena di seda, pa *coechintje* i matras, na prijs barato.

Advertentie.

De Curaçaosche Commissie van de Internationale Koloniale Tentoonstelling te Amsterdam maakt bekend, dat *Zaterdag 30 Augustus* a. s., des avonds ten 8 ure, in het lokaal der *Buiten Societeit* de diplomas en medailles, die aan eenige ingezetenen van Curaçao op de Amsterdamsche Tentoonstelling zijn ten deel gevallen, door den H. E. G. Heer Gouverneur dezer kolonie, Eere-Voorzitter onzer Commissie, aan de bekroonden zullen worden uitgereikt.

Met welwillende medewerking van het bestuur der *Buiten Societeit* en het muziek-gezelschap *Harmonie* zal dan tevens eene soirée musicale worden gegeven.

Tot bijwonen daarvan worden allen uitgenoodigd, die door inzending van voortbrengselen uit deze kolonie of door geldelijke bijdragen belangstelling hebben betoond, om Curaçao op de wereld-tentoonstelling in de hoofdstad van Nederland eene plaats te doen innemen.

Namens de Commissie voornoemd,
M. P. CURIEL,
Voorzitter.
Mr. R. M. RIBBIUS.
Secretaris.

DE KATHOLIEKE ILLUSTRATIE

MET HONDERDEN KEURIGE PLATEN

verschijnt in wekelijksche en maandelijksche uitgave.

12 maandelijksche afleveringen vormen een boekdeel van 416 bladzijden in folio en geven een aangename en wetenschappelijke lectuur.

Met 1° Augustus is zij haar 18e jaargang ingetreden:

Abonnementsprijs

per jaargang ...... fl 3,60
franco............... „ 6,60 Holl. Courant.

Men abonneert zich voor een geheelen jaargang bij de Maatschappij

DE KATHOLIEKE ILLUSTRATIE,
's Hertogenbosch
of bij haar agent
Aurelio Alvarez.
(*Secret. der St. Josephs Ver.*)

ANUNCIO.

Es koe ta firma aki-bao ta pidi na toer su deudornan di bin regla nan cuenta, tien tempoe ainda te último di e luena-aki, i si nan no bin pagé é ta obliga di toema un paso hudicial.

Curazao, 1 Augustus di 1884.

J. R. WELHOUS.

3—3

¡STIMADOS DI CABAI!

Kende koe kier coempra un bon *Cabai, Cannador famoso, color bonito blancoe, mansoe i moza* pa 350 florin, toema informacion na Bureau di „Amigoe.“

De firma

DERICKS & GELDENS TE DRUTEN

[GELDERLAND]

beveelt zich bij belanghebbenden alhier welwillend aan, tot de levering van

ROODE EN BLAUWE

Fransche Pannen,

MODEL BOULET.

1e soort blauwe	45.00	per mil
2e soort blauwen en 1e rooden	40.00	„ „
2e „ „	„ 35.00	„ „
3e „ „	„ 30.00	„ „

(**Deze pannen dekken 20 per vierkante Meter.**)

Alsmede: van blauwe en roode plavuizen voor dezelfde prijzen
— van profielsteenen [voor lijsten], in alle vormen volgens teekening, á 25.00 en hooger per kubieke meter.
— van leipannen voor 20 á 30.00 per mil.
— van holle steenen voor 10 á 15.00 per mil.
— van mozaiek-tegels en terra-cotta werk volgens teekening.

Bestellingen worden binnen een maand uitgevoerd.

☞ Solide agenten gelieven te correspondeeren met de firma zelve.

TE KOOP

BIJ

ELLIS & DANIA

OTRABANDA — WATERKANT.

Alle soorten van ijzer - koper - blik - en verfwaren; aarde - glas - en touwwerk; Hollandsch, Duitsch en Noorweegsch bier; Stolksche, Friesche en Edammer-kaas; Sigaren, Lijnolie etc.

EN

HET BEROEMDE

St. APOLINARIS WATER.

Victoria-water

Natuurlijk Koolzuurhoudend Mineraalwater

uit de „Victoria Bron“ te Oberlahnstein bij Ems is niet alleen voor gezonden een zeer welsmakende en verfrisschende drank, maar tevens een uitstekend geneesmiddel in vele gevallen van ziekten, in 't bijzonder bij die der maag en ademhalingsorganen, alsmede bij zenuwachtige toestanden.

De verkoop van 1,200,000 flesschen en kruiken in het eerste jaar der Exploitatie dezer bron is wel het beste bewijs van de voortreffelijkheid van dit mineraalwater.

Verkrijgbaar bij
JAN MONSANTO — OTROBANDA
en
WILLEM JOLLEY — WILLEMSTAD.

DI BENDE

CERCA J. B. VAN DER LINDE SCHOTBORGH
KAAS N° 242 OTRABANDA
HOOI frescoe di mihoor kwalidad
na *f* 4.—pa baal di 50 k. g.
15 Juli 1884.

☞ **J. GOUVERNEUR ta ofrecé na venta un casita na meimei di Pietermaai, masjá boon pa un tienda, é ta situá banda di kas di sjoon *Martyn Felix*; ta un casita enteramente nobo, i masjá fresco.**

TINI DI BENDE

NA

DRUKKERIJ DI VICARIATO.

BOEKI SIGIENTENAN:

Boeki di Oracion	fl 0,63
„ „ „ ..... coe Congregaci i Cantica	1,50
Boeki di Tomas A. Kempis (binder)	1,—
„ „ „ „ (coser).	0,60
„ „ **Cantica**	0,15
„ „ **Catesaci**	0,10
„ „ **Rosario**	0,10
„ „ **Historia di Bijbel**	0,15
Boeki di leza (tata i mama)	0,15
Camina di Cruz coe Meditacion	0,75
Ciento cuenta (binder)	0,60
„ „ (coser)	0,50
Les i Evangelionan di toer Dia Domingoe	2,—
Mees boeki, band ordinario	1,50
Nobena na honor di San Dominico	0,05
Nederl—Papiamentsch—Spaansch-Woordenboek (binder)	1,50
E mees (coser)	1,—
Rekenboek	0,15

HISTORISCH-GEOGRAFISCHE ATLAS.

Bewerkt onder toezicht van

J. B. KAN.

RECTOR VAN HET GYMNASIUM TE ROTTERDAM. HERZIEN MET MEDEWERKING VAN

Dr. R. F. F. REUDLER.

met 36 kaarten

1 deel in linnen band.............................fl 5,—

Boekhandel van
A. BETHENCOURT E HIJOS.

ZEKERSCHOOL

Oefeningen voor het aanschouwelijk, uit het hoofd en schriftelijk rekenen

DOOR

W. H. WISSELINK.

Eerste stukje.—Getallen van 1—10.
Tweede stukje.—Getallen van 1—20.
Derde stukje.—Getallen van 1—100.
Vierde stukje.—Getallen van 1—1000.

☞ Ieder stukje............................fl 0,30

A. BETHENCOURT E HIJOS.

DE MEEST BEKENDE ROMANTISCHE WERKEN

VAN DEN BEROEMDEN VLAAMSCHEN SCHRIJVER

HENDRIK CONSCIENCE,

BOEKHANDEL VAN A. BETHENCOURT E HIJOS.

VOLKSUITGAVE.

Blinde Rosa	fl .40	Hoe men schilder wordt	.40
De Banwachter	.40	Koning Oriand	.60
Een goed hart	.40	Mengelingen	.40
Een Slachtoffer der moederliefde	.40	Menschenbloed	.50
Een stem uit het graf	.40	Plaag der Dorpen	.30
Een Zeemans-huisgezin	.40	Rikke-tikke-tak	.40
Eene uitvinding des duivels ..	.40	Siska van Rosemaal	.40
Eene verwarde zaak	.30	Twee (De) vrienden	.40
Grootmoeder (De)	.40	Wat eene moeder lijden kan ..	.40

VOLLEDIGE LEERCURSUS

OM

ZONDER ONDERWIJZER

uitsluitend door eigen oefening

GEMAKKELIJK EN SPOEDIG DE

SPAANSCHE TAAL

VOLGENS DE REGELEN DER SPRAAKKUNST EN DEN BESCHAAFDEN OMGANGSTOON TE LEEREN SCHRIJVEN EN SPREKEN

DOOR

SERVAAS DE BRUIN.

Compleet in 12 brieven, ingenaaid........fl 10,75
Hetzelfde werk ingebonden................ 11,50

Boekhandel van
A. BETHENCOURT E HIJOS.

INDEX LIBRORUM PROHIBITORUM

juxta exemplar romanum

Jussu sanctissimi domini nostri PIÕ IX Pontificis máximi editum anno MDCCCLXXVI.

EDITIO NOVISSIMA

in qua libri omnes ab apostolica sede usque ad annum 1878 proscripti suis locis recensentur, 1 vol. demi chagrin fl 2.50

A. BETHENCOURT E HIJOS.

EL LATINO AMERICANO.

Periódico para familias, de literatura, ciencias, artes, viajes, música, teatro, modas, conocimientos útiles é intereses generales: se publica en New-York y se agentes en esta isla A. Bethencourt é hijos; ademas queda espedito, ya por agrupaciones de cinco ó mas suscritores, y aun uno solo, dirijirse á la casa: Heliograph Manufacturing C° 22×24 Church St. New-York.

El que se suscriba al Latino Americano obtiene de regalo una bonita estampa iluminada, de una Bella Americana, ó á Romeo y Julieta y ademas, si la suerte favorece, puede obtener uno de los siguientes premios:

$ 2000, $ 1000, $ 500, $ 100, $ 5, 1 piano de $ 500, una máquina de Coser $ un abanico de $ 10 ó un quinqué de $ pues hay setecientos treinta premios.

¿Quién no se desprende de tres dollars oro americano, para obtener un buen periódico, una buena estampa y la eventualidad de ganar Dos mil Dollars?

Las personas que se han suscrito en esta agencia han obtenido el recibo de la empresa con el número correspondiente á la lotería y ademas la estampa ofrecida.

Los empresarios, atendiendo á indicaciones de varias agencias han contratado marcos aparentes para las estampas que se regalan, y pueden dar á cinco florines cada marco y si la estampa viene montada en cuadro de tela y barnizada cuesta entonces fl 1.25 mas, total para los suscritores fl 6.25 para el efecto es necesario que se pidan varios marcos á la vez para que el flete se consiga mas barato y el cual corre por cuenta de la empresa. En nuestra agencia estan de muestra dos de los elegantes marcos dorados.

¡NUEVO SISTEMA GEOGRAFICO!

ESFERA TERRESTRE

ADOPTADA

por el Ministro de Instruccion pública en Francia, contiene los descubrimientos mas recientes.

Con este nuevo sistema se encuentra instantáneamente cualquier punto del globo aunque no se tenga nociones de geografía facilita mucho el aprendizage de la misma.

La esfera mide 15 centimetros de diametro, y tiene medio meridiano de metal.

Vale.......................fl 14.—

Es indispensable en las escuelas primarias.

ESFERA

cosmográfica movible

REPRODUCE

los dos movimientos de la tierra, y con las cuatro estaciones.

El SOL aparece en la extremidad de una aguja que está colocada frente al globo. El aparato tiene un mecanismo por medio del cual se reproduce el movimiento de *rotacion*, bastando un simple impulso de la mano para producir el de *rotacion*.

Sobre el ecuador hay unos pequeños maltes con las horas, que sirven para marcar las diferencias con relacion al meridiano de Nueva-York.

La esfera terrestre, de 25 centímetros de diametros, contiene los descubrimientos mas recientes, con indicacion de las lineas telegráficas, las líneas de navegacion, direccion de las corrientes etc. etc. y ha sido adoptado por el Ministro de Instruccion pública en Francia.

Vale...........................fl 40.—

Libreria de A. BETHENCOURT E HIJOS.

„Impr. de la Libreria“ de A. Bethencourt